

رسانه ها و فعالان رسانه ای، تحت تهدید

سرمقاله

افغانستان و نشست قلب آسیا

محمد رضا هویدا

افغانستان در نشست قلب آسیا (در پاکستان) در عالی ترین سطح شرکت کرده و با این کنفرانس بسیار با علاقه و خوشبینی برخورد کرده است. روز چهارشنبه، اشرف غنی در رأس هیئتی وارد اسلام آباد شد و با استقبال گرم مقامات پاکستانی روبرو شد. اشرف غنی به عنوان رئیس جمهوری افغانستان، از ابتدای حکومتش یک پیام واضح به پاکستان داشته که این کشور به امنیت افغانستان باید کمک کند. او حساب ویژه ای روی پاکستان باز کرده بود، بارها از پاکستان خواست تا افغانستان را در رسیدن به صلح کمک کند، اقداماتی را برای نزدیکی با پاکستان انجام داد که حتا موجب ناراحتی هند از افغانستان شد، اما همه اینها سرانجامی برای افغانستان نداشت. مرگ ملا عمر همه چیز را میان افغانستان و پاکستان به هم ریخت. بی اعتمادی ناشی از این مسئله برای ماه ها بر روابط دو کشور سایه افکند. جالب است، اکنون که اشرف غنی برای ترمیم روابط دو کشور به پاکستان رفته است نیز، خبرها مرگ و یا حداقل زخمی شدن ملا منصور (خلف ملا عمر) چند روز پیش، رسانه ای شد، هر چند که منابع مستقل مرگ ملا منصور را تایید نکرده اند، اما مطمئنا در صورت مرگ او، روابط دو کشور باری دیگر تحت تاثیر قرار خواهد گرفت.

افغانستان و پاکستان همواره یکدیگر را به حمایت از تروریسم متهم کرده اند، پیش از برگزاری این کنفرانس دولتمردان افغانستان، همزمان با افزایش عملیات های نظامی و حملات انتحاری در افغانستان و تشدید فشار طالبان بر دولت، ادعا داشتند که پشت همه اینها دولت پاکستان قرار دارد. هر چند شرکت کنندگان این کنفرانس واضحا ادعای حمایت پاکستان از تروریسم را نداشتند، اما مطمئنا در مذاکرات با دولت پاکستان با اصرار از دولت پاکستان خواهند خواست تا در قسمت آوردن صلح در افغانستان این کشور را یاری رساند. ناعلم بودن وضعیت طالبان که در حال حاضر میان خود درگیر هستند و وضعیت نامناسبی نیز دارند، هر گونه پیشرفت در زمینه نزدیک شدن به گفتگوهای صلح را کند می کند.

دولت افغانستان از جهت دیگری نیز تحت فشار است. ظهور و ورود گروه تروریستی داعش در افغانستان و نفوذ این گروه در شماری از ولایات افغانستان، تهدیدی بالقوه برای افغانستان است. این گروه هر چند در حال حاضر تحرکی جدی از خود نشان نمی دهد، اما بر اساس پیش بینی های آگاهان، بهار سال آینده با تقویت این گروه، برای افغانستان بهاری خونین خواهد بود.

اما از سوی دیگر، تشدید فشارهای داعش بر کشورهای غربی به خصوص با حملات داعش در فرانسه و آمریکا، افکار عمومی را متوجه مناطقی کرده است که داعش در آن حضور دارد و یا احتمال دارد در آینده استفاده کند. این وضعیت سبب می شود که حضور داعش در افغانستان به عنوان یک تهدیدی جدی برای امنیت جهانی به حساب بیاید. کشورهای ایران، هند، آسیای میانه و روسیه نیز از خطر داعش کاملا آگاهند و مطمئنا تلاش خواهند کرد تا موضع قویتری ضد تروریسم اتخاذ گردد. هر چند فشار طالبان در حال حاضر، تنها بر دولت افغانستان احساس می شود، اما همه کشورهای که در این نشست حضور دارند، تحت تاثیر فشار حضور داعش در افغانستان و به تبع آنها، تاثیرات این حضور در کشورهاشان هستند.

اما مسئله مهم این است که دولت افغانستان در مذاکرات با دولت پاکستان در چه حالی قرار دارد. دولت افغانستان با مشکلات داخلی جدی روبرو است. اختلافات نظر در داخل دولت وحدت ملی، آن را در حالت بدی قرار داده است. در گذشته نیز دولت افغانستان، در حالی با طالبان می خواست گفتگو کند که اتحاد نظر در داخل دولت وجود نداشت و در عین حال مردم افغانستان نیز در این مذاکرات به طور کلی خود را شریک نمی دیدند. هنوز هم دولت افغانستان برای صلح و جلب نظر پاکستان تلاش می کند، اما دولت عملا در داخل با مشکلات شدیدی روبرو است.

به هر صورت توافق ها و مواضع متحد افغانستان و پاکستان و کشورهای حامی آنها، در صورتی که بنواند راهی برای ثبات و امنیت در این کشورها بگشاید، به نفع کشور، منطقه و در کل امنیت جهانی خواهد بود. این نشست ثابت خواهد ساخت که دولتمردان افغانستان تا چه اندازه ای با طرح و برنامه در چنین نشست های حضور می یابند و چه دستاوردهایی برای کشور خواهند داشت.

طی روزهای اخیر ترورهای کور در سطح شهر کابل و برخی از ولایات کشور شدت یافته است. این موضوع موجب نگرانی گسترده در میان شهروندان و فعالان رسانه ای گردیده است. چنانچه چندین روز قبل ترور نافرجام احمد سعیدی، آگاه امور سیاسی صورت گرفت و در مورد دیگر حاجی نوروز عطایی، یکی از شهروندان بازرگانان در کابل بصورت مرموزی مورد حمله قرار گرفت و جان خود را از دست داد. هم زمان با آن گزارش های به نشر رسید که در ولایت هرات به جان هفت تن از شهروندان آن ولایت سوء قصد صورت گرفته است. لازم به یاد آوری است که وقوع این گونه حمله ها در سطح کشور بی پیشینه نبوده است اما در روزهای اخیر این مسئله افزایش نگران کننده ای یافته است. چنانچه سه سو قصد کشور بی جاویدکوهستانی از تحلیلگران شناخته شده کشور، حمله به خانم هیلاری ارشاد، یک تن از نمایندگان مجلس، حمله به موتر صدیق الله توحیدی رئیس دیده بان نهاد نی، به قتل رساندن امان الله عطایی مسوول تلویزیون آسیا و حمله بالای طوفان وزیری، یکی دیگر از فعالان رساناسی و منتقد حکومت و ... همه نشانه های آنتس کسه دامنه نامنی به شکل های مختلفی گسترش یافته و اینک به حوزه رسانه و فعالان رسانه ای و چهره های شناخته شده کشیده شده است.

وقوع این رویدادها و نگرانی های ناشی از آن در سطح جامعه واکنش برخی نهادها و ارگان های دولتی و خصوصی و مدنی را برانگیخته است. چنانکه در یکی از موارد مشرانوچرگه یا مجلس سنا نسبت به این ترورها و حمله های مشکوک واکنش جدی از خود نشان داد. مجلس سنا ضمن محکومیت ترورهای زنجیره ای آگاهان امور سیاسی در کابل از حکومت می خواهد که قضایای ترور باید جدی پیگیری و عاملان آن به پنجه قانون سیرده نشوند. رئیس مجلس سنا در این خصوص با حساسیت زیادی برخورد نموده و اظهار داشته است که دستت هایی در داخل نظام، برای ترور آگاهان سیاسی تلاش می کنند. اعضای مجلس سنا با مشرانوچرگه تاکید ورزیدند که حلقه هایی از درون نظام است که در

اجرای برنامه حمله بر آگاهان سیاسی کمک می کند و دولت باید این افراد را شناسایی و زیر پیگرد قرار دهد. هم چنین در ادامه واکنش نسبت به این رویدادهای نگران کننده نهاد نی با حمایت کننده رسانه های آزاد نیز از خود واکنش جدی نشان داده و این رویدادها را محکوم نموده است. رئیس اجرایی این نهاد طی یک کنفرانس خبری گفت: خواست ما از نهادهای امنیتی و حکومت افغانستان این است که وظیفه قانونی شان را در زمینه تأمین امنیت تمام شهروندان به خصوص فعالین رسانه ای و خبرنگاران انجام بدهند. وی در ادامه با صراحت افزود: گمانه زنی هایی وجود دارد که افرادی در دورن نظام هستند که دست به چنین حملات زنجیره ای و هدفمند می زنند، حکومت باید هم چون افرادی را که در دورن نظام فعالیت دارند شناسایی و به پنجه قانون بسپارند. هم چنین بعضی از آگاهان سیاسی و مدنی نیز در واکنش به این وقایع حمله بر فعالان سیاسی و رسانه ای و چهره های شناخته شده را محکوم نموده تاکید ورزیده اند اکثر کسانی که مورد سوءقصد قرار گرفته اند متنفذ حکومت و پالیسی پاکستان در قبال افغانستان می باشند که حکومت افغانستان

عبدالله هروی

مجبور و مکلف است تا ثابت بسازد؛ دلیل این گونه سوءقصدها، انتقاد بر حکومت نیست و تأمین امنیت جانی منتقدین از اولویت کاری دولت به شمار می رود. آنان در رابطه با حمایت حکومت از رسانه ها و فعالین رسانه انتقاد نموده افزودند که دیدگاه دوگانه در مقابل خبرنگاران نشان دهنده این است که حکومت آنفور که بایست حامی رسانه ها و آزادی بیان نیست. آنان تاکید ورزیدند که حکومت و نهادهای امنیتی بر اساس قانون اساسی و دفاع از ارزش های نظام دموکراتیک مسئله حراست از آزادی بیان و حفاظت از جان فعالان رسانه ای و سیاسی را بصورت جدی پیگیری باشند. ای و هدفمند می زنند، حکومت باید هم چون افرادی را که در دورن نظام فعالیت دارند شناسایی و به پنجه قانون بسپارند. هم چنین بعضی از آگاهان سیاسی و مدنی نیز در واکنش به این وقایع حمله بر فعالان سیاسی و رسانه ای و چهره های شناخته شده را محکوم نموده تاکید ورزیده اند اکثر کسانی که مورد سوءقصد قرار گرفته اند متنفذ حکومت و پالیسی پاکستان در قبال افغانستان می باشند که حکومت افغانستان

رفتار افراطی چه نوع رفتاری است؟

مجتبی محکم

رفتار بخصوصا رفتار افراطی بدانییم، نخواهیم داشت. در این جا و پیش از آنکه تعریف خود از رفتار افراطی را ارائه دهیم به چند نکته اشاره می کنیم. اولین نکته این است که از دیدگاه مسا، افراطی بودن، صفتی برای یک نوع رفتار یا کنش است و نمی توان آن را به همه ابعاد شخصیتی یک فرد یا گروه تعمیم داد. به عبارت دیگر شخص یا گروه افراطی وجود ندارد بلکه یک شخص یا یک گروه ممکن است رفتاری افراطی انجام دهد. دومین نکته اینک از دیدگاه ما، صفت افراطی به محتوای یک آیین اعتقادی یا یک هدف مربوط نمی شود، بلکه به روشی مربوط می شود که یک فرد برای رسیدن به اهداف و اعتقاداتش آن را دنبال می کند. به عنوان مثال نمی توان گفت که آیین بودایی یک آیین افراطی است، بلکه ممکن است یک شخص در راه پیروی از این آیین، روش و رفتاری افراطی در پیش گیرد. سومین نکته این است که از دیدگاه ما، افراطی گری با بنیادگرایی متفاوت است. بدون اینکه بخواهیم به ارائه تعریفی از بنیادگرایی بپردازیم، فقط به این نکته اشاره می کنیم که بنیادگرایی به تنهایی ظهور پیدا نمی کند بلکه به صورت صفتی برای یک اعتقاد و آیین بروز می یابد و بنیادگرا اعتقاد داشته باشد و این اعتقاد، یک هویت برای این شخص یا گروه ایجاد کند؛ در حالی که افراطی گری چنین خصوصیتی را ندارد. به عنوان مثال یک شخص ممکن است مسیحی باشد یا اینکه مسیحی بنیادگرا باشد و با وجود اینکه هر دو مسیحی هستند و شباهتهایی میان اعتقادات این دو شخص وجود دارد، وجود تفاوت اعتقادی میان این دو شخص نیز واضح است. لذا بنیادگرا بودن یک شخص، لزوما به این معنی نیست که این شخص از خود رفتاری افراطی را نشان می دهد. و نکته آخر اینکه از دیدگاه ما، بروز رفتار افراطی به یک حیطة مشخص محدود نمی شود بلکه یک شخص ممکن است یک رفتار اقتصادی افراطی داشته باشد، همان طور که این امکان وجود دارد که فرد دیگری رفتار اجتماعی افراطی را در پیش می گیرد. به عبارت دیگر رفتارهای

رفتار بدانییم، نخواهیم داشت. در این جا و پیش از آنکه تعریف خود از رفتار افراطی را ارائه دهیم به چند نکته اشاره می کنیم. اولین نکته این است که از دیدگاه مسا، افراطی بودن، صفتی برای یک نوع رفتار یا کنش است و نمی توان آن را به همه ابعاد شخصیتی یک فرد یا گروه تعمیم داد. به عبارت دیگر شخص یا گروه افراطی وجود ندارد بلکه یک شخص یا یک گروه ممکن است رفتاری افراطی انجام دهد. دومین نکته اینک از دیدگاه ما، صفت افراطی به محتوای یک آیین اعتقادی یا یک هدف مربوط نمی شود، بلکه به روشی مربوط می شود که یک فرد برای رسیدن به اهداف و اعتقاداتش آن را دنبال می کند. به عنوان مثال نمی توان گفت که آیین بودایی یک آیین افراطی است، بلکه ممکن است یک شخص در راه پیروی از این آیین، روش و رفتاری افراطی در پیش گیرد. سومین نکته این است که از دیدگاه ما، صفت افراطی به محتوای یک آیین اعتقادی یا یک هدف مربوط نمی شود، بلکه به روشی مربوط می شود که یک فرد برای رسیدن به اهداف و اعتقاداتش آن را دنبال می کند. به عنوان مثال نمی توان گفت که آیین بودایی یک آیین افراطی است، بلکه ممکن است یک شخص در راه پیروی از این آیین، روش و رفتاری افراطی در پیش گیرد.

درد که شخص متعاقبا وادار به انجام رفتاری افراطی شود. به عبارت دیگر شرایطی ممکن است برای یک شخص بوجود آید که انجام یک رفتار افراطی، منطقا بیشترین مطلوبیت را برای او فراهم آورد. مثلا در مورد رفتار افراطی اقتصاد خود این مطلب را به اثبات رساند که در مواردی مطلوبیت یک شخص وقتی حداکثر می شود که وی چنین رفتاری را از خود بروز دهد. به این معنی که با وجود گرانتر شدن یک کالا، این فرد باید مقدار بیشتری از آن را خریداری کند تا تصمیمی پهنه اتخاذ کرده باشد. از اصطلاح اقتصادی به این نوع کالا، کالای گیفن، گفته می شود. رابرت گیفن Robert Giffen نام اقتصاددانی است که اولین بار وجود این نوع کالا را اثبات کرده است (کالای گیفن، کالایی است که هرچه قیمتش افزایش می یابد، تقاضا برای آن نیز بیشتر می شود و برعکس با کاهش قیمت آن، از تقاضا برای آن کاسته می شود. با تعمیم این منطق از تئوری اقتصاد خود به سایر عرصه های علوم انسانی می توان نتیجه گرفت که ممکن است در سایر زمینه ها نیز، بروز رفتار افراطی، منطقی باشد و شخص بر اساس شرایطی که در آن گرفتار شده است، منطقا مجبور باشد، چنین رفتاری را از خود بروز بدهد. به عبارت دیگر تئوری اقتصاد خود شرایط بوجود آمدن چنین وضعیتی را شرح می دهد و بروز این وضعیت را توجیه می کند. بر سنی که در اینجا ممکن است مطرح شود این است که آیا می توان با تکرش اقتصادی، مسایل غیراقتصادی را تکرش کرد؟ پاسخ به این پرسش مثبت است. اقتصاددانی به نام گری پکر Gary Becker دامنه تحلیل اقتصاد خود را به پهنه های وسیع از رفتارها و کنش های متقابل انسانی گسترش داده است که رفتارهای غیربازاری را نیز شامل می شود. وی رویکرد اقتصادی را برای بررسی موضوعاتی اجتماعی مورد استفاده قرار می دهد که معمولا در محدوده مورد بررسی توسط اقتصاددان قرار نمی گیرد. پکر به دلیل طرح همین موضوع، در سال ۱۹۹۲ جایزه نوبل اقتصاد را دریافت کرد. اهمیت تعریف رفتار افراطی بر اساس تئوری اقتصاد خود، این است که این تعریف، بسروز این نوع رفتار را قابل پیشبینی و تحلیل پذیری می کند که همین امر، زمینه را برای مقابله با این نوع رفتار، فراهم می آورد؛ چرا که می توان بر اساس این تئوری، راهکارهایی برای پیشگیری از بروز چنین رفتاری ارائه کرد یا حداقل از شدت بروز آن کاست.

روزنامه افغانستان از همه دانشمندان و نویسندگان دعوت به همکاری می نماید. هیئت تحریر در ویرایش مطالب دست باز دارد. مقالات وارده بازگردانده نمی شود. مسئولیت مقالات به عهده نویسندگان آنها است و تنها سرمقاله یانگتر دیدگاه روزنامه افغانستان میباشد.

روزنامه افغانستان بخش دری و پشتوی روزنامه اوت لوک افغانستان است.

www.dailyafghanistan.com
Email: thedailyafghanistan@yahoo.com

صاحب امتیاز: دکتر حسین یاسا
مدیر مسوول: محمد رضا هویدا
سردبیر: حفیظ الله زکی
کارکنان: خالق علی زاده

دو زبان: علی اصغر زاهدی، مصطفی جعفری
مسئول وب سایت: غلام عباس اصلان

آدرس: کابل، شهرک امید سبز، فاز چهار، کوچه ششم، خانه نمبر ۱۲۷-۱۲۷

